

"A magyar közszolgalat egységéből ered az a kettős alapelv, amelyen a most meginduló Közigazgatási Továbbképző Tanfolyamot a kormány felépítette.

Az egyik alapelv az, hogy egyes előadásokban, amelyek azonban a maguk egészében egységes egészet fognak alkotni, az utolsó másfél évtized perspektívájából mutatjuk be minden oldalról az élő magyar közigazgatást, napi munkája, mindennapi küzdelme és nehéz problémái közepette. E módszer ellen azt lehetne vetni, hogy az egész magyar közigazgatásnak egységes bemutatása csak általános, enciklopédikus ismereteket eredményez, ahol az értékes részletek elvesznek. E részletek elhanyagolásáért azonban bőséges kárpótlást nyújt a nagy vonalakban való gondolkodás felébresztése, a célok világos bemutatása és azok felismertetése. A jövő tanfolyamai már a részletekről is gondoskodnak majd.

A másik alapelv, hogy a tanfolyam résztvevői úgyszólván mindenfajta igazgatási ágat képviselnek. Szolgáljanak bármelyik igazgatási ágban, ugyanazokat az előadásokat hallgatják s egymást, egymás munkáját kölcsönösen megismerik. E kölcsönhatásnak jó eredménye nem maradhat el".¹

¹ vitéz Kozma Miklós, A Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam jelentősége, A mai magyar közigazgatás, Budapest, 1936., 8.1.

"A magángazdasági életből hozott tapasztalatom, melyet az egy éves miniszterség csak még jobban megerősített, az, hogy minden racionalizálási munka biztosítéka az arra termett főnök személye. A céltudatos, gondolatgazdag, tisztafejű, nyugodt főnök keze alatt minden tisztviselő képességeinek maximumát bocsátja a köz szolgálatára, ezzel szemben a határozott célkitűzéssel, önálló munkatervvel nem rendelkező, kapkodó, örökké ideges, idejét gazdaságosan beosztani nem tudó főnök valóságos istencsapása közvetlen munkatársainak és az egész szolgálati ágnak, melynek élén áll. Valóságos bűn a közszel szemben, ha a különleges főnöki képességekkel nem rendelkező tisztviselő főnökségre tör és azt a hosszabb szolgálati idő - tehát merőben esetlegesség és nem szellemi és jellembeli tulajdonságok - alapján követeli."¹

¹
vitéz Kozma Miklós, Közigazgatásunk racionalizálásának eredményei, Előszó, Budapest, 1936., 9. l.

"Mint hogy a közigazgatás alapja a község, az 1937. évi II. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam előadásainak középpontjába a község problémáit állítom. Ennek következtében e tanfolyamon a községet kell bemutatni annak minden vonatkozásában. Így a járáshoz, a megyéhez, az államhoz való kapcsolatait, a községszervezési problémákat; a községi adóügyet, a községi közegészségügyet, a községi iskolaügyet; a honvédelemre és a földművelésügyre vonatkozó községi problémákat; a községi költségvetést és zárószámadást; a községi ügyvitelt és ezeknek gyakorlati bemutatását".¹

¹ A m. kir. belügyminiszternek 886/1936.B.M.számú körrendelete a II. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam tárgyában. Belügyi Közlöny, 1936.évf.

"Az 1933: XVI.tc. alapján szervezett, a 2.300/1934.M.E. számú rendelettel életbeléptetett gyakorlati közigazgatási vizsga megoldotta a köztisztviselői képesítésnek félszázadig húzódtott ügyét. A vizsga bevezetéséhez fűzött remények teljes mértékben valóra váltak. A vizsgára jelentkezők fokozatosan mélyülő és mind szélesebb területeket felölelő közigazgatási ismeretekről tesznek tanuságot. A nemes ambíció és felelősségérzet fokozásához nem csekély mértékben járul hozzá az a körülmény, hogy a jelölteknek a közigazgatásra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteikről nyilvánosan kell számot adniok. Nyilvánosan kell beszámolniok arról, hogy minő felkészültséggel vesznek részt a hatóságok munkájában és minő felkészültséggel intézik a közönségnek esetleg egész életre kiható ügyeit. Ha a gyakorlati közigazgatási vizsga intézménye a lefektetett alapokon fejlődik tovább, közigazgatásunk szintjének emelésére gyakorolt jótékony hatása nem fog elmaradni.

Az elért eredménynél megállani, azzal megelégedni azonban nem szabad, sőt annak továbbhaladásra kell buzdítani. Ez azt jelenti, hogy a köztisztviselői képesítés ügyének nyugvópontra juttatása után meg kell oldanunk a köztisztviselői továbbképzésnek ügyét is. Már az 1883: I.tc. a kormány feladatául jelölte meg közigazgatási tanfolyam szervezését, azonban az 1911., 1912., 1913. években történt kezdeményezés a közbejött

világháboru miatt nemcsak hogy ki nem fejlődhetett, de végleg meg is akadt, Az 1933: XVI.tc. megismétli az 1883: I.tc. rendelkezését. A miniszterium a közigazgatási személyzetügy reformja /helyes személyzeti politika, kiválasztás/ érdekében szervezendő köztisztviselői továbbképző tanfolyamok ügyét a közigazgatás-racionalizálási feladatok körébe utalja és e tanfolyamok megszervezésével és vezetésével - mint a racionalizálási ügyek felelős vezetőjét - engem bizott meg.

Mikor most újra felvesszük a közigazgatási tanfolyamok megvalósításának annakidején elejtett fonalát és intézményes megvalósításra törekszünk, teljességgel feleslegesnek tűnik fel, hogy a tisztviselők továbbképzése, tájékoztatása, az újabb jogalkotás ismeretébe bevezetése, a közigazgatásnak szinte lemérhetetlen tömegű új feladatokkal való megterhelése szempontjából e tanfolyamok jelentőségére a figyelmet különösebben felhívjam.

Az első alkalommal a közigazgatás minden ágára kiterjedő tanfolyamot kívánok szervezni, a következő szempontok szerint.

A tanfolyam célja az, hogy a közigazgatás modern problémáit, főként az újabb, hazai és külföldi közigazgatási jogalkotást - ez utóbbit természetesen csak fővonásaiban, - és a közigazgatáspolitikai feladatokat - részben előadások útján, részben intézmények látogatá-

sa révén, - a fiatalabb, rátermett közigazgatási tisztviselőknak bemutatassuk".¹

¹
A m. kir. belügyminiszternek 18/1936.B.M.számú körrendelete a Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam tárgyában. Belügyi Közlöny, 1936. évf. 110. l.

"Jellemző, hogy 1883-tól most sikerült először megvalósítani azt, hogy e három tényező: a gyakorlati közigazgatási vizsga, a továbbképző tanfolyam, a jogi oktatás reformja karöltve haladjanak. Az eddigi siker-telenségnek magyarázatát éppen abban kell keresnünk, hogy a jogi oktatás reformja, a gyakorlati közigazgatási vizsga intézménye és a közigazgatási továbbképző tanfolyamok ügye sohasem egyidejűleg vétettek munkába, holott a legszorosabban egymáshoz kapcsolódnak. A jogi oktatás reformja ugyanis az elméleti alapképzettséget adja a közigazgatási tisztviselők számára, a gyakorlati közigazgatási vizsga intézménye különös gondot fordít arra, "hogy a jelöltnek a közigazgatás feladatairól való tájékozottsága, a jogszabályokban való jártassága, a közigazgatási ügyek és jogesetek helyes felfogására és eldöntésére való képessége megítélhető legyen", - végül a közigazgatási továbbképző tanfolyamoknak az a feladatuk, hogy a közigazgatási tisztviselő tudása időnkint felfrissíttessék, hogy ez a tudás az élettel kapcsolatban maradjon és hogy a tisztviselő mindenkor hivatása magaslatán, a kor színvonalán álljon. A kormány elhatározása folytán e három intézmény egyidejű megmunkálása most megtörténik. A gyakorlati közigazgatási vizsga életbeléptetését ime nyomon követi a továbbképző tanfolyamok ügyének intézményes biztosítása, amelyet a jogi oktatásnak a közigazgatási

tisztviselő mai igényeinek megfelelő módosítása fog követni".¹

¹ vitéz Kozma Miklós, A Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam jelentősége, A mai magyar közigazgatás, Budapest, 1936., 10.1.